

VIJEĆE EUROPE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET NIKOLAC PROTIV HRVATSKE

(Zahtjev br. 17117/06)

PRESUDA

STRASBOURG

10. srpnja 2008.

Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Nikolac protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Christos Rozakis, *predsjednik*,

Nina Vajić,

Khanlar Hajiyev,

Dean Spielmann,

Sverre Erik Jebens,

Giorgio Malinverni,

George Nicolau, *suci*,

i André Wampach, *zamjenik tajnika Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 19. lipnja 2008.,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 17117/06) protiv Republike Hrvatske što ga je 8. travnja 2006. hrvatski državljanin g. Slavomir Nikolac ("podnositelj zahtjeva") podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija").

2. Podnositelja zahtjeva zastupao je g. Š. Filipović, odvjetnik iz Vinkovaca. Hrvatsku Vladu ("Vlada") zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Dana 18. rujna 2008. Sud je odlučio Vladu obavijestiti o prigovoru glede duljine postupka. Na temelju odredaba članka 29. stavka 3. Konvencije, Sud je odlučio istovremeno odlučiti o dopuštenosti i osnovanosti zahtjeva.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj zahtjeva rođen je 1932. godine i živi u Vinkovcima.

5. Neutvrđenog datuma u 1992. godini podnositelj zahtjeva podnio je Općinskom sudu u Vinkovcima građansku tužbu protiv svog bivšeg poslodavca, kojom je osporavao svoj otkaz i tražio isplatu zaostalih plaća. U svojoj presudi od 2. lipnja 1993. Općinski sud djelomično je usvojio podnositeljev tužbeni zahtjev. Međutim, tu je presudu žalbeni sud ukinuo i predmet vratio na ponovno odlučivanje Općinskom sudu koji se pak odlukom od 6. veljače 1996. proglasio nenadležnim. Tu je odluku potvrdio Županijski sud u Osijeku 11. srpnja 1996.

6. Povodom revizije koju je podnositelj zahtjeva podnio 27. rujna 1996. Vrhovni sud Republike Hrvatske je 13. listopada 1999. ustupio predmet Upravnom sudu Republike Hrvatske. Dana 31. siječnja 2002. Upravni sud je odbacio tužbu podnositelja zahtjeva.

7. Naknadnu ustavnu tužbu koju je podnositelj zahtjeva podnio 21. lipnja 2002. Ustavni sud Republike Hrvatske odbacio je 12. listopada 2005.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

8. Mjerodavni dio Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (*Narodne novine*, br. 49/2002 od 3. svibnja 2002. – "Zakon o Ustavnom sudu") glasi kako slijedi:

Članak 63.

"(1) Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije no što je iscrpljen pravni put, u slučaju kad o pravima i obvezama stranke ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela nije u razumnom roku odlučio sud ...

(2) U odluci kojom usvaja ustavnu tužbu ... iz stavka 1. ovoga članka, Ustavni sud će nadležnom sudu odrediti rok za donošenje akta kojim će taj sud meritorno odlučiti o ...

(3) U odluci iz stavka 2. ovoga članka Ustavni sud će odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegova ustavnog Naknada se isplaćuje iz državnog proračuna u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu."

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

9. Podnositelj zahtjeva podnio je dva odvojena prigovora na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije. Prvo je prigovorio da duljina postupka nije u skladu sa zahtjevom "razumnog roka". Kao drugo, prigovorio je da je postupak bio nepošten, tvrdeći da su domaći sudovi pogrešno utvrdili činjenično stanje i pogrešno primijenili zakonske odredbe. Mjerodavni dio članka 6. glasi kako slijedi:

"Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi....svatko ima pravo...da sud...u razumnom roku ispita njegov slučaj."

A. Duljina postupka

10. Razdoblje koje treba uzeti u obzir počelo je tek 6. studenoga 1997., kad je Konvencija stupila na snagu u odnosu na Hrvatsku. Međutim, pri ocjeni razumnosti vremena koje je proteklo od toga datuma, mora se voditi računa o stanju postupka u to vrijeme. Sud primjećuje da je prije stupanja Konvencije na snagu u odnosu na Hrvatsku postupak trajao oko pet godina.

11. Razdoblje o kojemu je riječ završilo je 12. listopada 2005. Iz toga slijedi da u nadležnost Suda *ratione temporis* ulazi razdoblje od šest godina, jedanaest mjeseci i šest dana. U tom je razdoblju predmet prvo bio godinu dana, jedanaest mjeseci i sedam dana pred Vrhovnim sudom u postupku povodom revizije koju je podnositelj zahtjeva uložio. Nakon toga ga je Upravni sud rješavao do 31. siječnja 2002., a potom Ustavni sud do 12. listopada 2005.

1. Dopuštenost

12. Vlada je pozvala Sud da zahtjev odbije zbog toga što nisu iscrpljena domaća pravna sredstva. Vlada je ustvrdila da je od 22. ožujka 2002. podnositelj zahtjeva mogao podnijeti ustavnu tužbu na temelju članka 63. Zakona o Ustavnom sudu.

13. Podnositelj zahtjeva nije se osvrnuo na to pitanje.

14. Sud ponavlja da se od 22. ožujka 2002. ustavna tužba na temelju članka 63. Zakona o Ustavnom sudu u Hrvatskoj smatra djelotvornim pravim sredstvom u odnosu na duljinu postupka koji je još u tijeku (vidi *Slaviček v. Croatia (dec.)*, br. 20862/02, ECHR 2002-VII). Sud primjećuje da je domaći postupak pred Upravnim sudom okončan 31. siječnja 2002. i da u to vrijeme u hrvatskom pravnom sustavu nije postojalo nikakvo pravno sredstvo u odnosu na duljinu postupka pred Upravnim sudom. Kad je riječ o postupku vođenom nakon što je to

pravno sredstvo uvedeno 22. ožujka 2002., Sud primjećuje da je 21. lipnja 2002. predmet bio u tijeku pred Ustavnim sudom. U tim okolnostima Sud smatra da se prigovor podnositelja zahtjeva ne može odbiti zbog neiscrpljenja domaćih pravnih sredstava.

15. Sud konstatira da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3 Konvencije. Uz to konstatira da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se treba proglasiti dopuštenim.

2. Osnovanost

16. Sud ponavlja da se razumnost duljine postupak mora ocijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i pozivom na sljedeće kriterije: složenost predmeta, ponašanje podnositelja zahtjeva i mjerodavnih vlasti kao i važnost onoga što se za podnositelja zahtjeva dovodi u pitanje u sporu (vidi, između mnogih drugih izvora prava, *Frydlander v. France* [GC], br. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII). Sud ponavlja da radni sporovi zahtijevaju posebnu pozornost (vidi *Ruotolo v. Italy*, presuda od 27. veljače 1992., Serija A br. 230-D, str. 39, § 17).

17. Kad je riječ o ponašanju domaćih vlasti, Sud primjećuje da je prije stupanja Konvencije na snagu u odnosu na Hrvatsku, postupak pred domaćim sudovima već trajao oko pet godina. Nadalje, u razdoblju koje se treba uzeti u obzir, postupak je trajao još gotovo sedam godina. Za to je vrijeme Upravnom sudu trebalo više od dvije godine i tri mjeseca, a Ustavnom sudu oko tri godine i četiri mjeseca da odluče o predmetu podnositelja zahtjeva, s time da je prvi od njih samo preispitivao predmet bez utvrđivanja činjenica, a drugi je preispitivao ustavnost odluke nižega suda, te niti jedan od njih nije izvodio nikakve dokaze niti obavljao ikakve druge postupovne aktivnosti.

18. U tim okolnostima i uzimajući u obzir ukupno trajanje postupka, Sud smatra da je duljina postupka u ovom predmetu bila prekomjerna i da nije ispunjen zahtjev razumnog roka. Stoga je došlo do povrede članka 6. stavka 1.

B. Poštenost postupka

Dopuštenost

19. U mjeri u kojoj se za prigovor podnositelja zahtjeva može podrazumijevati da se tiče ocjene dokaza i ishoda postupka pred domaćim sudovima, Sud ponavlja da je, prema članku 19. Konvencije, njegova dužnost osigurati poštivanje obveza što su ih preuzele ugovorne stranke Konvencije. Naime, njegova zadaća nije baviti se činjeničnim ili pravnim pogreškama koje je navodno počinio nacionalni sud osim i u mjeri u kojoj su time eventualno povrijeđena prava i slobode zaštićene Konvencijom. Osim toga, iako članak 6. Konvencije jamči pravo na pošteno suđenje, on ne utvrđuje nikakva pravila o dopuštenosti dokaza niti o načinu na koji bi se oni trebali ocjenjivati, pa su to, dakle, pitanja koja prvenstveno treba urediti nacionalno pravo i nacionalni sudovi (vidi *Schenk v. Austria*, presuda od 12. srpnja 1988., Serija A, br. 140, str. 29, §§ 45-46 i *Garcia Ruiz v. Spain*, br. 30544/96, *Reports of Judgments and Decisions* 1999-I, § 28).

20. Sud nalazi da ništa ne ukazuje na to da su nacionalni sudovi ocijenili činjenice i dokaze iznesene u predmetu podnositelja zahtjeva na način koji bi bio u suprotnosti s člankom 6. Konvencije. Podnositelj zahtjeva bio je u mogućnosti u potpunosti iznijeti činjenice svog predmeta i osporiti dokaze; izvedeni su svi bitni dokazi, a sudske odluke na zadovoljavajući su način obrazložene. U tim okolnostima, Sud nalazi da u predmetu nije došlo do povrede jamstava poštenog suđenja na koje se poziva podnositelj zahtjeva. Iz toga slijedi da je ovaj dio zahtjeva očigledno neosnovan i da ga treba odbaciti u skladu s člankom 35. stavcima 3. i 4. Konvencije.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

21. Članak 41. Konvencije propisuje:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

A. Šteta

22. Podnositelj zahtjeva potražuje 1.925.795,91 hrvatskih kuna (HRK) na ime materijalne štete i 1.000.000 HRK na ime nematerijalne štete.

23. Vlada je smatrala da iznos koji se potražuje na ime materijalne štete nije u vezi s činjenicama ovoga predmeta, a da je iznos koji se potražuje na ime nematerijalne štete pretjeran.

24. Sud ne razabire nikakve uzročne veze između utvrđene povrede i navodne materijalne štete; stoga odbija taj zahtjev. S druge strane, Sud podnositelju zahtjeva dosuđuje 2.400 eura (EUR) na ime nematerijalne štete, uvećanih za sve poreze koji bi se mogli zaračunati na taj iznos.

B. Troškovi i izdaci

25. Podnositelj zahtjeva potražuje i 5.533 HRK za troškove i izdatke što ih je pretrpio pred domaćim sudovima i Sudom.

26. Vlada nije dala svoje primjedbe.

27. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je dokazano da su oni stvarno i nužno nastali i da su s obzirom na visinu bili razumni. U ovome predmetu, uzevši u obzir informacije koje ima i naprijed navedene kriterije, Sud smatra razumnim podnositelju zahtjeva dosuditi iznos od 760 EUR uvećanih za sve poreze koji bi se mogli zaračunati na taj iznos.

C. Zatezna kamata

28. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *proglašava* prigovor koji se tiče duljine postupka dopuštenim, a ostatak zahtjeva nedopuštenim;

2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije zbog duljine postupka;

3. *presuđuje*

(a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, isplatiti sljedeće iznose koje je potrebno preračunati u nacionalnu valutu tužene države prema tečaju važećem na dan namirenja

(i) 2.400 EUR (dvije tisuće i četiri stotine eura) na ime nematerijalne štete;

- (ii) 760 EUR (sedamsto šezdeset eura) na ime troškova i izdataka;
- (iii) sve poreze koje bi se podnositelju zahtjeva mogli zaračunati na te iznose;
- (b) da se od protoka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na naprijed navedene iznose plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;

4. odbija ostatak zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravednu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 10. srpnja 2008. u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

André WAMPACH
Zamjenik tajnika

Christos ROZAKIS
Predsjednik